

شرق

روزنامه

www.sharghdaily.ir
یکشنبه ۳ مرداد ۱۴۰۰ • ۱۴ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ • ۲۵ جولای ۲۰۲۱
سال هجدهم • شماره ۴۰۵۸ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۳:۱۱ • اذان مغرب ۲۰:۳۵
اذان صبح فردا ۴:۲۹ • طلوع آفتاب ۶:۰۸
fardashargh@gmail.com
روزنامه‌روا

این روزها شاهد صحنه ناراحت‌کننده تلف‌شدن گاومیش‌ها در تالاب هور العظیم به‌سبب خشک‌سالی هستیم. / عکس:مرتضی یاقوتی، باشگاه خبرنگاران جوان

گزارش

پاشنه آشیل

داشت و خوزستان پرآب بهترین گزینه برای انتقال آب. هیچ‌کس نپرسید و اگر پرسید سدایش به جایی نرسید که چرا این صنایع در همین استان راه‌اندازی نشد تا از حجم مهاجرت مردم این استان و فرارگرفشدن فقر و اعتیاد و بی‌کاری و ده‌ها جرم دیگر جلوگیری شود؟ درحالی‌که جنگ‌های امروزه بیشتر ساییری است و کمتر جنگ‌های کلاسیک رخ می‌دهد؛ چرا خوزستان که بر نفت و گاز و آب خوابیده، تبدیل به یکی از فقیرترین استان‌های ایران شده است؟

وضعیت فعلی خوزستان ناشی از چند عامل مهم است:
احداث بی‌رویه سد
انتقال آب در حجمی وسیع به استان‌های دیگر
توسعه کاشت نیشکر
خشکاندن تالاب برای استخراج نفت.
سد گتوند که بزرگ‌ترین اشتباه مهندسی در ایران است، با تمام مخالفت‌های جدی مهندسان آگاه و فعالان محیط زیست در دوره محمود احمدی‌نژاد افتتاح و موجب نابودی دشت‌های قبیلی شد؛ دشت‌هایی که زمانی یکی از حاصل‌خیزترین زمین‌های خوزستان بود، تبدیل به شورزار شد.
با خشک‌شدن تالاب‌ها، آلاینده‌های حبس‌شده از کف تالاب رها شده موجب بروز ریزگردها و نیز انواع بیماری‌های ریوی و تنفسی شده است.
هفت طرح انتقال آب از سرشاخه‌های دز و کارون که به اسم آب شرب و به کام توسعه صنایع انجام شده، جمعیت بسیاری را نیز با خود روانه کرده است؛ تصمیمی که نه به سود مقصد بوده و نه به نفع مبدأ.
جمعیت مهاجری که اغلب حاشیه‌نشین شهرهای مقصد شده، مشکلات قابل‌تأملی برای هر دو سوی

ایستلا؛ کلی جراردی، اینفلوئنسر آمریکایی، در پرواز آینده شرکت ویرجین کلکینک با هزینه ۶۰۰ هزار دلاری حضور خواهد داشت. این محقق، نویسنده و چهره تأثیرگذار شبکه‌های اجتماعی در آینده طی پروازی توسط این شرکت به فضا خواهد رفت. این پرواز قرار است سال آینده انجام شود و مؤسسه بین‌المللی علوم فضاوردی و نجوم هزینه سفر او را می‌دهد.

یورونیوز: دادگاهی در توکیو برای پدر و پسر آمریکایی که کارلوس گون، مدیرعامل سابق رنو-نیسان را از ژاپن به لبنان فراری داده بودند، حکم زندان صادر کرد. براساس رای دادگاه، مایکل تیلور، کلاهسبز پیشین ارتش آمریکا و کارآگاه خصوصی به دو سال زندان و پیتر تیلور، پسرش، به یک سال و هشت ماه زندان محکوم شدند.

بی‌بی‌سی: رسانه ملی کره شمالی، از جوانان خواست تا از اصطلاحات زبانی مرسوم در کره جنوبی استفاده نکرده و به زبان استاندارد کره شمالی صحبت کنند. همچنین در روزنامه‌ها اشاره شده که متخلفان ممکن است زندانی شده یا حتی با خطر اعدام روبه‌رو شوند. به تازگی، کیم جونگ اون سبک موسیقی «کی‌پا» را «سرطان بدخیمی» توصیف کرده بود.

تلفن امور مشترکین: ۰۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌سان سبز
تلفن: ۴۴۵۳۲۷۲۵ • چاپ: صمیم

آکادمی

مویه‌های ام سلیمه

از ماشین بیرون آورده با چشم دنبال دوست قدیم زایر مجید و همسرش ام سلیمه و شاید گاومیش‌هایی که می‌دانست این موقع روز کجا باید باشند، می‌گشت. جنگ تازه آغاز شده بود و از پدر خواسته بودند دوباره به اهواز بیاید و به ساماندهی گاومیش‌ها که بر اثر جنگ پراکنده شده بودند، یاری برساند. هیچ‌کس به اندازه او در این زمینه اطلاعات نداشت. زایر مجید نبود اما ام سلیمه همان نزدیکی بود. چندی دورتر بر خاک نشسته بود. داشت مویه می‌کرد و خاک سر و رویش را پوشانده بود. در سال‌های بعد هم ام سلیمه فقط مویه می‌کرد و مویه می‌کرد؛ مویه‌ای سوزناک که تا آفاق می‌رفت، در تهران هم شنیده می‌شد چه برسد به خرمشهر ویران که تا سال‌ها نیزه‌هایی آهنین در خارج از شهر برای او دست به دعا دراشته بودند. مویه‌هایش را در کویت عبدالله که هیچ‌وقت مثل سابق نشد در هفت‌تپه که هیچ‌گاه دیگر نیلوفر صحرا نشد، در کنار پل خرمشهر که هیچ‌گاه ساخته نشد، کنار «پیرم» که با همان شکل یکجا به دوبی منتقل شد و پیش رفت، در بازار کویتی‌ها که هنوز بوی سوختن تماشاگران «گوزن‌ها» به مشام می‌رسید، همه‌وهمه هرجا که می‌رفتی همه در سیطره مویه‌های اساطیری ام سلیمه بود یا آن کلماتی که معنائش را نمی‌دانستی؛ اما عمق دردی هزارساله از لحن و آهنگش را درمی‌یافتی. امسال اما ام سلیمه هم مویه را کنار گذاشت، طرفی بزرگ و فلزی به سنجینی تمام غم‌هایش بر دوش گرفت. یا بر این زمین همیشه مرطوب باستانی که حالا خشک شده، گذاشت تا شاید به نوادگان آب برساند. زمین باستانی‌ای که آب جاری میان دو رودش خاستگاه انسان بود و خاستگاه افسانه. آه ای ام سلیمه. ای مادر بردبار، چشم بر فرزندان نابکار و تلخ‌گفتار و سخت‌فutar خود بیند. مانند چند هزار سال گذشته این‌همه جفا و خشم را ببخش. تردید نباید کرد زندگی زیر پای استوار تو دوباره خواهد رویید.

عکس: مهدی زدوار

واکش

درخواست هنرمندان

صدای خوزستان را بشنوید

خواهان شنیده‌شدن صدای مردم خوزستان شده‌اند و نوشته‌اند: «حال ایران خوب نیست. چشم‌ها پر از اشک می‌شود و بغض راه گلو را می‌بندد. دیگر نمی‌دانیم باید برای داس بر گردن رومینا و گریه‌های دخترک سیستان‌ویلوچستانی‌بگرییم یا برای تشنگی خوزستان بی‌کارون! نمی‌دانیم باید به فکر سیل کرمان باشیم یا زلزله‌زدگان کرمانشاه! جنگل‌های هیرکانی و زاگرس یا دریاچه ارومیه و تالاب انزلی و شادگان و هورالعظیم! برای واژگون‌شدن اتوبوس خبرنگاران غصه بخوریم یا جان‌باختگان هوایمای اوکراینی و کشتی سانچی!

به یاری کادر درمان
بیاییم با داغ‌دیدگان
ایران! ما هنرمندان
مستقل و فعالان
مدنی ایران که خود
را جدا از مردم ایران
نمی‌دانیم.
اعلام
می‌کنیم ما صدای
دادخواهی مردم

درکشیده ایران را شنیده‌ایم و همچون همیشه در کنار هم‌وطنان عزیزمان هستیم». همچنین کارتونیس‌تها نیز نوشته‌اند: «ما کارتونیس‌تها زبانمان تصویر است. آن را با طنز می‌آمیزیم و حرفمان را می‌زنیم. اما کدام طنز؟ چطور می‌توان این شرایط را دید و سراغ طنز رفت؟ چطور می‌توان خندید و چطور می‌توان خنداند؟ طرح‌هایمان تلخ است. آینه‌ای در دستانمان گرفته‌ایم و این تلخی، انعکاس چیزی است که می‌بینیم. ما کارتونیس‌تها و کاریکاتوریست‌ها گرد هم آمده‌ایم تا با زبان تصویر، حرف‌هایمان را بزنیم. این چیزی است که برای همراهی با مردم رنج‌کشیده خوزستان از دستانم برمی‌آید.

«همچنین بیانیه‌ای منتشر کرد. انجمن نویسندگان کودک و نوجوان نیز خطاب به کودکان خوزستان نوشته است: «بچه‌های خوزستان عزیز، ما

هم مثل شما حالمان خوب نیست، اما می‌خواهیم همدلی‌هایمان را به یاد هم بیاوریم و به همدیگر بگوییم مردم ایران عزیز و خوزستان قهرمان، در طول هزاران سال نشان داده‌اند دل از میهنشان نمی‌ترند و دست از سرزمینشان نمی‌کشند. می‌خواهیم بگوییم به تعبیر شاعر، تسلیم بادهای ناموافق نخواهیم شد، بلکه هنگامی که لازم باشد خود باد می‌شویم و باز هم کشتی‌مان را در دریای خروشان زندگی پیش می‌بریم. همتان بلند و خدا یار و نگه‌دارتان».
شهروندی که هوا و آب و غذا است، چنین بی‌بهره مانده‌اند؟ گناه آنها چیست که مرزنشین شده‌اند؟ آیا دستمزد خوزستان که مادرخرج ایران است، این است؟

تحلیل

خوزستان پشت دیوار سدها خشک شده است

حسین آقانی

• مدت‌هاست تمایل ندارم درباره آب بنویسم. نه اینکه نمی‌خواهم و به آن فکر نمی‌کنم، دلایل این است که گاهی از سر نومیدی فکر می‌کنم کاری از من ساخته نیست. نه من، بلکه همه کسانی که سوادشان به مراتب از من بیشتر است، بارها و بارها درباره فساد گسترده در صنعت آب و انرژی گفته‌اند و کسی به آنها گوش نداده است. فیلم مادرکشی که توسط کمیل سوهانی، اتفاقا به سفارش مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۹۴ ساخته شده است، پیام کاملا مشخصی داشت که پشت سدسازی در ایران، مافیایی بزرگ خوابیده است.

جالب است همان دولتی که خود سازنده این فیلم بود، تبدیل شد به یکی از سدسازترین دولت‌ها و مغز متفکر پشت آن فیلم نیز در دوره دوم روحانی به وزارت نیرو برده شد تا در نقد سیاست‌های آبی کشور، رقت‌شارش را اصلاح کنند. این را از این باب می‌گویم که قبل از مناظره سدسازی، چنین پیشنهادی را به من هم دادند. در فیلم مادرکشی نقلی از عیسی کلانتری شده است که می‌گوید «مجریان سد گتوند را باید محاکمه کرد». عجیب آن است وقتی ایشان به ریاست سازمان محیط زیست گمارده می‌شود، بدتر از اسلاف خود، مجوز ساخت سدهای جدید و پروژه‌های به‌مراتب ویرانگر انتقال آب را صادر می‌کند. بسیاری از من می‌پرسند چاره چیست؟ پاسخ من همیشه این بوده و هست که نگهداری آب در سرزمین خشک ایران در پشت سدها کاری اشتباه است. ما چاره‌ای جز برداشتن سدها و اصلاح توازن هیدرولوژیک کشور نداریم. آب در ایران باید به آبخوان‌ها برود و میزان مصرف آب متناسب با حجم آبخوان‌ها مدیریت شود. ولی از خودم می‌پرسم مگر می‌شود ۷۰۰ سد ایران را برداشت؟ اگر این سدها را بردارند، با این جغرافیایی که برمیای ساخت سدها درست کرده‌اند، چه کنند؟ مگر می‌شود ۱۰ میلیون جمعیت تهران و کرج را بدون این سدها سیراب کرد؟ این سدها ساخته شده‌اند که با بزرگ‌شدن شهرها، اقتصادی برمبانی بازی زمین و مسکن شکل گیرد. این سدها ازسوی تکنوکرات‌های شهرنشین در ساختمان‌های مجلل بالای شهر تهران طراحی شده‌اند. فرایند مطالعات و ساخت آنها اولویت شرکت‌های قدرتمندی است که در ساخت و مشاوره سدها منافع بسیار کلان دارند.

چه باید کرد؟ آیا باید گذاشت ناآرامی کشور را بگیرد و مردم در رنج و عذاب باشند؟ من پاسخی برای این سؤال ندارم. چه کسی می‌تواند حدود سه، چهار دهه سیاست‌های نادرست کشور را تغییر دهد؟ برداشتن حتی یک خشت از این ساختمان بدقواره، ممکن است باعث فروپرتن آن شود. اگر امثال کلانتری بر آنچه می‌گفتند باور داشتند، باید او در دوران چهارساله مدیریتش بر سازمان حفاظت محیط زیست، مجریان مانود را به دادگاه می‌برد.

کاش آت‌هایی که امروز در خوزستان فریاد بی‌آبی سر می‌دهند، به طراحی و افتتاح سدهای جدید دیگر در این استان و مجاور آن اعتراض کنند. یکی از آنها سد چمشیر در ۲۵کیلومتری گچساران است. یکی از مهندسان یک شرکت بزرگ مشاور سدساز در ایران دو بار به اتاق من آمد و اسنادی را به من نشان داد که این سد نیز درست مانند گتوند روی سازند نمکی گچساران است و فاجعه گتوند۲ به‌زودی با افتتاح آن سد تکرار می‌شود. حرفش مستند و منطقی بود؛ سازند گچساران کل منطقه را گرفته است و هر سدی در هر نقطه‌ای در آن منطقه ساخته شود، عاقبتش مانند سد گتوند است.

متأسفانه این مهندس دلسوز نه جرئت کرد مدارک را به من بدهد و نه حتی شماره تلفنش را به من داد. وقتی رفت، دستت بر پیشانی گرفتم که آخر چه شده است که مهندس باسابقه شرکت مشاور سدسازی کشور دست به دامن من گیاه‌شناس می‌شود ولی خودش جرئت نمی‌کند در همان شرکت به مدیرانش بگوید دست از جنایت دیگری در خوزستان بردارید. این است دلیل فاجعه امروز خوزستان.

واشنگتن اکونومیست: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق آمریکا مدعی شد یکی از دلایلی که برخی از مردم تمایلی به زدن واکسن کرونا ندارند این است که آنها به نتایج انتخابات نوامبر ۲۰۲۰ اعتماد ندارند و برای همین واکسن نمی‌زنند! کنایه ترامپ به عملیاتی‌شدن وعده دولت جو بایدن برای تزریق واکسن کرونا به ۷۰ درصد مردم تا چهارم جولای است.

خبرگزاری فرانسه: برخی منابع قضائی و حقوقی اعلام کردند که مسئولان مصری تعدادی از فعالان این کشور از جمله اسره عبدالفتاح، یکی از چهره‌های برجسته انقلاب ۲۰۱۱ و ماهینور المصری، وکیل حقوقی را آزاد کردند. او به اتهام «نشر آذکاذیب» و همکاری با گروه‌های تروریستی در زندان بود. وکیل عبدالفتاح روز یکشنبه تأیید کرد که او آزاد شده است.

دبلی‌میل: بریتنی اسپیزر در حال پیگیری یک دعوای حقوقی بر سر قیمومیتی است که در سال ۲۰۰۸ در مورد او به اجرا درآمد. ستاره پاپ آمریکا می‌گوید تا وقتی اختیار امور حرفه‌ای‌اش در دست پدرش است، برنامه اجرا نخواهد کرد. سرپرستی امور حرفه‌ای و مالی این خواننده سرشناس از سال ۲۰۱۸ به پدرش سپرده شده است.